

Slots- og Kulturstyrelsen

Fejøgade 1
4800 Nykøbing Falster
Telefon 33 95 42 00

post@slks.dk
www.slks.dk

16. september 2020
Jour. nr.: 20/07879

Høring om udvidelse af fredningen af Havneadministrationen

Det Særlige Bygningssyn har på sit møde den 3. september 2020 indstillet, at bygningsfredningen af Havneadministrationen, Nordre Toldbod 7-11, 1259 Købehavn K, bliver udvidet med de to portvagtbygninger, det originale gitterværk med hovedport samt de tre støbejernskraner ved havnebassinet på matr.nr. 359 og 360, Skt. Annæ Øster Kvarter, Københavns Kommune.

Den eksisterende fredning omfatter "Administrationsbygningen (1868 af Vilhelm Dahlerup og Frederik Böttger, forhøjet 1939-40 af Einar Madvig)".

Bygningssynets indstilling

Det Særlige Bygningssyn udtaler: "Bygningssynet finder, at de to portvagtbygninger, gitterværket med hovedport (1869 af Vilhelm Dahlerup og Frederik Böttger; skulpturer 1870 af C.C. Peters) samt de tre havnekraner (1848; 2. halvdel af 1800-tallet; 1. halvdel af 1900-tallet), Nordre Toldbod 7-11, Københavns Kommune, har de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en udvidelse af Havneadministrationens nugældende fredning hermed.

De to portvagtbygninger og det tilhørende gitterhegn, inklusiv fire gitterfag nord for den nordlige vagtbygning, udgør en integreret del – arkitektonisk såvel som kulturhistorisk – af Havneadministrationsbygningen. Hele bygningsanlægget er tegnet og opført som en samtidig helhed og i det samme nyrenæssance-formsprog.

Gitter og vagtbygninger afgrænser havneområdet fra byen på en håndfast, men æstetisk virkningsfuld måde. Billedhugger Christian Carl Peters spektakulære og symbolladede skulpturer af de græsk-romerske guder for henholdsvis handel og søfart, Merkur og Neptun, der kroner vagtbygningerne, understreger yderligere områdets repræsentative karakter som ankomststed for prominente gæster og som en værdig port til København.

De tre støbejernskraner, der står omkring havnebassinet, udgør et stykke væsentlig industrihistorie. Med industrialiseringen fulgte behovet for at transportere store mængder varer ad søvejen til det globale marked, og den hånddrevne støbejernskran blev fra begyndelsen af 1800-tallet et udbredt element på alverdens havnekajer. I dag er kun et fåtal bevaret. Det er enestående i Danmark – og utvivlsomt også en international sjældenhed, at en samling på tre historiske havnekraner, kronologisk og typologisk forskellige, er bevaret på samme sted. Endvidere er den sydligste kran, som er fremstillet i Frederiksværk 1848, landets ældste bevarede kran efter Mastekranen på Holmen. Endelig viser de tre kraner tilsammen, at den enkle konstruktionsform har været anvendt i lang tid, også efter at mere avancerede krantyper som f.eks. elektrisk drevne svingkraner var taget i anvendelse.

De bærende fredningsværdier knytter sig til den fortsatte opretholdelse af samtlige elementer, herunder den oprindelige placering og materialeholdning."

Høring

Bemærkninger herom kan sendes til Slots- og Kulturstyrelsen. Bemærkningerne skal være modtaget **senest den 12. januar 2021**.

Derefter vil Slots- og Kulturstyrelsen senest 3 måneder efter denne dato beslutte, om fredningen skal udvides.

Konsekvenser

Indtil udvidelsessagen er afgjort, må I ikke foretage bygningsarbejder eller lignende, som rækker ud over almindelig vedligeholdelse, medmindre Slots- og Kulturstyrelsen har givet tilladelse.

Undtaget herfra er visse typer af bygningsarbejder, som kan iværksættes på grundlag af skriftlig underretning, jf. § 10, stk. 5, i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer. Reglerne herfor fremgår af bekendtgørelse nr. 159 af 5. februar 2013 om iværksættelse af bygningsarbejder på fredede bygninger på grundlag af skriftlig underretning.

Dette følger af § 6, stk. 3, i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer.

Offentlig bekendtgørelse

Slots- og Kulturstyrelsen vil foretage offentlig bekendtgørelse af forslaget på sin hjemmeside med oplysning om fristen for indsendelse af bemærkninger.